

ERDELYI MAGYARÁG

Felelős szerkesztő:
Kádár Miklós

Független politikai napilap, megjelenik mindennap. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea, Piața Mihai Viteazul 4.

Ára 1 lej

IV. évfolyam 348. sz.

1935 december 19.

Csütörtök

Megváltoztatják a béketervet Mussolini döntő győzelmet akar kivívni még a válasz megadása előtt

Genf, december 17.

A Népszövetség tanácsát szerda délután 11 órára hívták össze. A napirenden az iraki asszurok letelepedési ügye szerepel, azonban nincs kizárva, hogy a tanács délutáni ülést tart, amelyen az olasz-abesszin viszály ügyét tárgyalják meg.

Először az a hír volt, hogy az angol kormány meg akarja cáfolni, mintha a francia-angol béketerv miatt a kormány kebelében válság volna és ezért Eden mellé elküldi Hoare angol külügyminisztert is Genfbe, azonban ez mára megváltozott, mert Hoarenak feltétlenül jelen kell lennie az angol alsóház csütörtöki vitáján, amikor is éppen az angol-francia béketervet fogják megvitatni.

Laval francia miniszterelnök is csak egy napra megy Genfbe. Csütörtök reggel érkezik meg a Népszövetség székhelyére, de este már vissza is utazik Párisba, hogy csütörtökön részt vehessen a francia szenátus egyik igen fontos ülésén. Laval azonban pénteken visszatér Genfbe és ott marad a Népszövetség tanácsülésének bezárásáig.

Ujabb jelentés szerint nem valószínű, hogy a tervezett ülést szerda délután megtartják, mert az olasz válasz valószínűleg akkorra nem is érkezik meg. Ugyanis ebben a kérdésben csütörtökre hívták össze a fascista nagytanácsot, amely dönteni fog az angol-francia béketerv felett.

Hir szerint az abesszin követ már át is adta Londonban kormánya választ az angol-francia béketervre. A válasz szövegét egyelőre titokban tartják. Hogy azonban milyen fontos ez a válasz, azt bizonyítja az is, hogy az angol kormány ma délelőtt rendkívüli minisztertanácsot tartott, amelyen heves jelenetek játszódtak le.

A mindig jól értesült „Times” véleménye szerint Anglia népszövetségi politikája

Meghalt a salardi főjegyző felesége

Oradea, december 17.

Tragikus hirtelenséggel tegnap elhunyt Oradeán Blaga Ödön salardi főjegyző felesége, Ma, szerda délután 3 órakor temetik a Rulikovszky temető kápolnájából.

Időjárás

Mérsékelt légáramlás, több helyen havazás, havas eső. Egyes helyeken, esetleg csakis eső. Sok helyen köd. Valószínűleg hőemelkedés. A magasabb hegyeken nem lesz olvadás.

jelentős mértékben megváltozik, amint hogy lényeges változás áll be magában az angol külpolitikában is. Hogy ez az eltolódás merre fog vezetni, azt még nem lehet teljes határozottsággal megállapítani.

Lényegesen többet mond a „Peuple” című lap is, amely szerint az angol kormány sorsára fogja hagyni a Népszövetséget, — amelynek halála így elkerülhetetlenné válik. Ezzel szemben újra életbe fog lépni a szövetségi és társashatalom eszméje, amely szerint Franciaország, Anglia, Olaszország és Németország szövetséget kötnek és kötelezettséget vállalnak egymással szemben, hogy egymást védeni fogják.

Németország ebbe szívesen belemegy, de feltétele a teljes jogegyenlőség és gyarmatai visszaszerzése.

Az egyik lap úgy tudja, hogy Baldwin miniszterelnök és Hoare külügyminiszter az angol flottának a Földközi tengeren levő exponált helyzetével és arra való utalással fogja megindokolni az abesszin ügyben tanusított álláspontjának hirtelen megváltoztatását, hogy a többi népszövetségi hatalom nem hajlandó teljesíteni a kollektív biztonsági kötelezettségét egy olasz támadás esetén.

A béketervet illetően több lap úgy tudja, hogy azt az angol kormány megváltoztatta.

A félévitalos „Times” is azt írja, hogy a párisi békeformula meghalt. Az angol

közvélemény ezt nem ajánlhatja a Népszövetségnek, mint igazságos és józan alapot a tárgyalások megindítására.

Római politikai körökben úgy tudják, hogy Mussolini a karácsonyi ünnepek előtt semmiesetre sem ad választ a párisi békejavaslatra. Ez az elhatározása abból a szándékból ered, hogy minden körülmények között döntő győzelmet szeretne kicsikarni a fronton, hogy ilyen győzelem alapján állva, ne kényszeríthessenek rá olyan békét, mely a fasiszta gondolásnak nem felel meg.

Ennek tudható be az a körülmény is, hogy Badoglio tábornok, a keletafrikai hadseregparancsnok utasítást kapott, hogy az utánpótlás megoldása után haldéktalanul indítsa meg az offenzívát mindhárom fronton. Ugyanakkor azonban az abesszin csapatok is készülődnek az ellentámadásra. Bizonyosra vehető, hogy a döntő összecsapásokra rövidesen sor kerül.

Bár az abesszin kormány választ a békejavaslatra még nem hoztak nyilvánosságra, annyi bizonyosnak látszik a kiszivárgott hírekből, hogy az teljességgel elutasított. Alátámasztja a négyes kijelentése volna, hogy a béketervet már csak azért sem fogadhatja el, mert a tervezet Olaszország számára újabb támadási lehetőséget biztosítana. Addis Abebában meg vannak győződve arról, hogy maga a Népszövetség sem fogadja el a béketervezetet.

Sikertelen marad a londoni tengerészeti értekezlet

London, december 17.

A londoni tengerészeti konferencia úgy látszik kudarcba fulladt. Mindjárt az első kérdés tárgyalásánál megakadtak és egyezményre még csak kilátás sincs. Ugyanis Japán feltétlenül ragaszkodik annak elismeréséhez, hogy a japán tengeri hadsereg elérje a három nagyhatalom közös felső flottahatárát. Igen érdekes, hogy a japán küldött még azt sem volt hajlandó megmagyarázni, hogy mit ért a közös felső flotta határ alatt.

A helyzet annyira kiéleződött, hogy ezt a kérdést nem is tárgyalhatták tovább, hanem levették a napirendről.

A helyzet annyira kiéleződött, hogy ezt a kérdést nem is tárgyalhatták tovább, hanem levették a napirendről.

Lángokban áll Brasov legnagyobb gyára

Brasov, december 17.

Lapzártakor érkező szűkszavú jelentés számol be arról, hogy Brasov legnagyobb gépgyára lángokban áll. A tűz a kora reggeli órákban, eddig még ismeretlen okokból tört ki és a tűzoltóság a legnagyobb erőfeszítéssel küzd az egyre jobban terjedő lángok pusztításainak megakadályozására. A veszedelemet növeli az a tény, hogy a környéken levő vízesapok közül számos befagyott és így az oltási munkálatokat csak elkésve tudták megkezdeni. Közelebbi részletek még hiányoznak.

gok pusztításainak megakadályozására. A veszedelemet növeli az a tény, hogy a környéken levő vízesapok közül számos befagyott és így az oltási munkálatokat csak elkésve tudták megkezdeni. Közelebbi részletek még hiányoznak.

Az uralkodó beszéde a válaszfelirat átvételénél Szombaton egy hónapra bezárul a parlament

Bucuresti, december 17.

Mint legutóbb megírtuk, a parlamenti felirati vita, szombaton délután Tatarescu miniszterelnök kormánydeklarációjával ért véget. Tegnap délelőtt a szenátus és kamara küldöttségei elvitték a válaszfeliratot a királyi palotába és ünnepélyes külsőségek között átadták az uralkodónak, aki beszédet intézett a küldöttségekhez.

Mindenekelőtt köszönetét fejezte ki a jókívánságokért, majd hangzottatta, hogy a mai gazdasági bizonytalansággal telt idők nemcsak Romániát, hanem az egész világot terhelik. Eppen ezért örömmel állapítja meg, hogy a törvényhozó testületek is főleg a gazdasági kérdések felé irányítják figyelmüket. Hangoztatja, hogy a nemzeti szükségletek érdekében felül kell emelkedni a személyi és helyi érdekeken. A gazdasági tanács — mondotta az uralkodó — rendkívüli fontosságú szerv lesz, amely hivatva lesz olyan gazdasági rendszert létrehozni, amely nincs kitéve az utóbbi idők hullámnázásainak.

— Örömmel látom, — folytatta beszédét az uralkodó — hogy a képviselőház mindent megtesz a kormány támogatására. Legyen jelszavunk: kevés törvény, de jó. Magától értetődik, hogy a törvények nem megváltoztathatatlanok, de a módosítások a legnagyobb gonddal kell eszközöltessenek és csak akkor, ha ez feltétlenül szükséges.

— Külpolitikánk, én magam is megálapítom, a háború óta felvázolt utat követi, szorosan alkalmazkodva a népszövetségi alapokmányhoz. Folyton csak a szomszédainkkal és az összes nemzetekkel való kapcsolataink megszilárdítására törekszünk. Ez a tevékenység csak erősítheti végő célunkat, határaink és a béke fenntartását.

— Mikor a nemzet ezen érdekeiről van szó gondolatom szeretett hadseregem felé fordul. Azok a rendkívüli szükségletek, melyek közvetlen kapcsolatban állanak a honvédelem szükségleteivel, sürgősséget követelnek, amire a világ általános képe is kész. Semmilyen áldozat sem felesleges, mert a hadsereg megerősítése a legbiztosabb garancia és leghatékonyabb támasza külpolitikánknak. Teljes bizalommal viselteték Románia sorsa iránt és óhajtom, hogy ezt a bizalmat mindenki ossza velem. Ebben az évben is számos kiáltványt intéztünk az erők egyesítése érdekében. Tegyük hát meg, hogy a hazafias megértés szelleme, annak kiáltása ne legyen üres szó a pusztában. Felhívás ez, amit királyotok, országotok történelme, a terhek súlyát szenvedő szelíd és jó román nép intéz hozzátok.

A kormány tervei szerint egyébként a parlament szombaton tartja utolsó ülését. A karácsonyi szünet egy hónapig fog tartani és január 20-án nyitják meg újból a parlamentet.

Két és fél hónapra ítélik egy sikkasztó lapbizományost

Cluj, december 17.

A cluji törvényszék tegnap délelőtt ítélezett Czégény Géza aghíresi vendéglős felett, aki ellen az volt a vád, hogy mint az egyik lap bizományosa, a beszédet összegekkkel nem számolt el a lap kiadói hivatalának ismételt felszólítására sem. A kiadói hivatal feljelentést tett ellene, de Czégény ekkor sem mutatkozott hajlandónak az általa beszédett 3000 lejess összeg elszámolására.

Az első tárgyalást ezelőtt pár hónappal tüzte ki a cluji törvényszék, de Czégény akkor nem jelent meg. A bíróság akkor december 16-ra tegnapra tüzte ki az új tárgyalást, egyben elrendelte a vádlott elővezetését.

A tegnapi tárgyalásra Czégényt csendőrök vezették elő. A tárgyalás során kiderült, hogy a hűtlen lapbizományos már egy ízben hasonló büntény miatt állott már a bíróság előtt. Akkor egy másik lapvállalat jelentette fel szintén sikkasztás miatt és a bíróság 15 napi fogházra ítélte, de az ítélet végrehajtását felfüggesztette.

A tegnapi tárgyaláson — tekintve, hogy Czégény visszaeső bűnös, ami súlyosbító körülménynek számít — 2 hónapi fogházra és az okozott kár megtérítésére ítélte Czégényt. Kimondotta a bíróság azt is, hogy Czégénynek az előbb felfüggesztett 15 napi büntetését is le kell töltenie.

Az ítélet mindenesetre elrettentő példaul szolgál azoknak, akik a lapok kiadói hivatalának bizalmával visszaélve, használgatják fel saját céljaikra az idegen pénzt.

Jiboui kereskedőcsalád megrendítő tragédiásorozata

Üzlete pusztulása láttán felakasztotta magát egy kereskedő, akinek apósa is hasonló módon dobtá el az életet magától.

Jibou, december 17.

Borzalmas tragédia történt Jiboun. A tegnapi nap folyamán ismeretlen okokból kigyulladt özv. Hoffmann Farkasné vasédesény és rövidáru üzlete. A tűz veszedelmes gyorsasággal terjedt tovább és mentésre jóformán gondolni sem lehetett. Az üzletében felhalmozott nagymennyiségű áru készlet mind a lángok martaléka lett.

A tűz tartama alatt özvegy Hoffmanné leánya mindent elkövetett arra nézve, hogy a tűz pusztításait meggátolja. Munkájuk közben észre sem vették, hogy Jajna Béla, Hoffmanné veje, sehol sincs. Csak mikor már az üzlet porig éget, indultak kétségbeesetten keresésére és amikor a kertbe értek megdöbbenve látták, hogy a szerencsétlen ember nadrágszíjával egy fára felakasztotta magát. Hamar levágták, de

már nem volt benne élet.

A sorscsapások sujtotta család iránt városszerte óriási részvét nyilvánul meg anél is inkább, mert a szerencsétlen végű Jajna apósa, Hoffmann Farkas évekkal ezelőtt hasonló módon dobtá el magától az életet.

— Asztma és szívbetegség, mell- és tüdőbaj, görvély- és angolkór, a bőr megbetegedései és turunkulózis eseteiben a mindig kellemes hatású természetes „Ferenc József” keserűviz az emésztőcsatornát alaposan kitisztítja és a gyomor és belek működését kitűnően szabályozza. Hírneves európai és amerikai klinikusok tuberkulotikus egyéneknek tapasztalták, hogy a betegség kezdetén jelentkező székrekedések a Ferenc József viz használata folytán lényegesen enyhülnek.

Dr Imas M. Róza

a cluji egyetem volt tanársegéde, gyermek orvos, bel és nőgyógyász rendel Bucureştiben Str. Nicolae Filipescu 32. sz. prin batistei. Speciál is csecsemő és gyermektáplálási tanácsok. Quartzkezelés (Telefon 2-44/76)

10 napi togház hamis születési bizonyítványokért

Oradea, december 17.

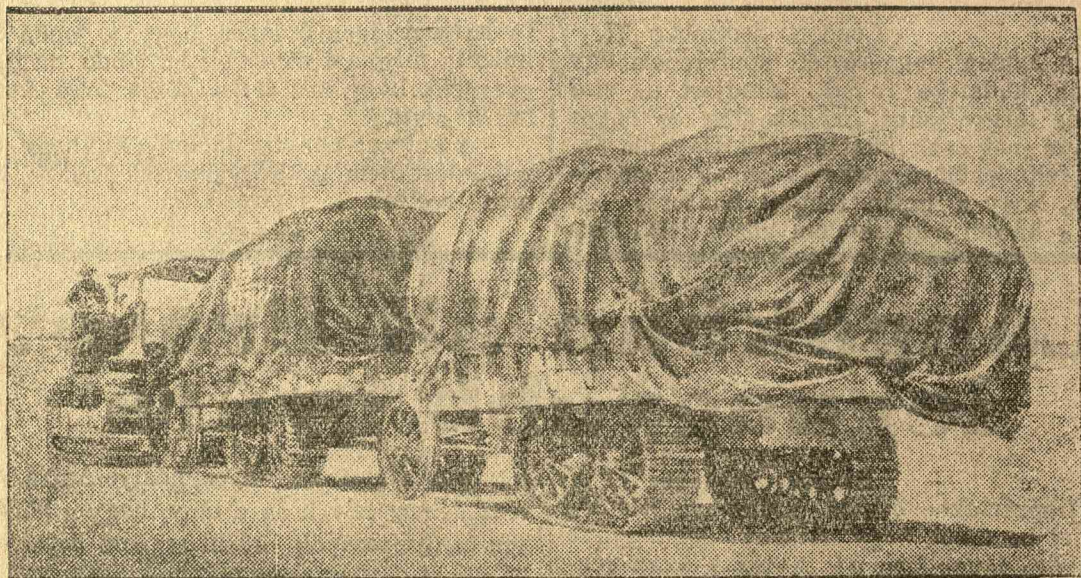
Messinger Mózes Halmeu községbeli lakos még 1934-ben egy születési bizonyítvánnyal jelent meg a halmeui szolgabírószágon. A bizonyítványról másolatot akart, mondván, hogy a testvére a születési bizonyítvány. A szolgabíró megállapította, hogy a születési bizonyítvány adatai hamisak. Az ügyészség is beleszólt az ügybe és Messinger ellen megindult az eljárás, mint olyan ellen, aki hamisított születési bizonyítványt akart felhasználni. Kiderült az is, hogy a születési bizonyítványt Messinger testvére hamisította.

A satumarei törvényszék Messingert 10 napi fogházra ítélte, amelyet a tábla a tegnapi tárgyaláson helybenhagyott.

Vakmerő aranylopás Lugoj környékén

Lugoj, december 17.

Vakmerő lopás tartja izgalomban Costea községet. Ismeretlen tettesek éjnek idején behatoltak Damian Corneliu gazdálkodó házába és egy szobából, amelyben senki se lakott, elloptak egy pénztárcát amelyben 12 darab színarany volt. A vakmerő tolvajok egészen biztosan mozogtak a lakásban és semmi mást nem vittek el és olyan észrevétlenül tudtak dolgozni hogy a szomszéd szobában alvó gazdálkodó még csak fel sem ébredt a zajra. A csendőrség ebből azt gyanítja, hogy a helyzettel ismerős emberek követték el a betörést. A kár egyébként meghaladja a 30.000 lejt.

Municiószállítás az ogadeni fronton

Az olaszok számára a municiószállítás nagy nehézségeket jelent a sivatagban és a traktorokat is erre a célra használják fel.

Pius pápa nagy békebeszéde

„Minden lehetől megkísérlünk az igaz béke megteremtésére“

Róma, december 17.

XI-ik Piusz pápa tegnap titkos konzisztóriumot tartott, amelyen nagyjelentőségű beszédet tartott a világpolitikai helyzetről. Többek között a következő szavakat mondotta:

Szomorúan kell megállapítanunk, hogy szavainkat nemcsak hogy rosszul értelmezik de szántszándékkal elferdítik és úgy adják

a közvélemény tudomására. Nem győzzük eleget hangsúlyozni, amelyet most ismét ünnepelesen megteszünk, hogy őszintén és mélyen vágyunk a béke után és mindent el fogunk követni, hogy megtaláljuk a béke igazi útját. Minden lehetől el fogunk követni, ugyanakkor kérni fogjuk az Isten is, — hogy adja meg az igazi békét.

Kivégzik a porosz csendőrség letartóztatott parancsnokát

Berlin, december 17.

Tegnap az a hír terjedt el Berlinben, hogy Fritsch tábornokot, a vezérkar főnökét letartóztatták. Ez a hír óriási pánikot keltett. Kiderült nemcsak, hogy névcsere-ről van szó. Nem a vezérkar főnökét tartóztatták le, hanem unokafivérét, a porosz csendőrség parancsnokát, Fritsch ezredesét. Fritsch ezredes 20.000 csendőr parancsnoka volt, aki azonban nem követte megbízható módon a kormány intézkedéseit.

Megbízható információink szerint Fritsch ezredes letartóztatása alkalmával súlyos incidensek történtek. Az ezredes nem adta meg magát és fegyveresen védekezett. A

harc során az ezredes fejlődést kapott. — úgy, hogy be kellett szállítani a kórházba.

A letartóztatás okáról különböző verziók keringenek. — Azt mondják, hogy Fritschről a titkos rendőrség kiderítette, — hogy a Róhm által kezdeményezett akciót folytatta. Másfelől az a hír járja, hogy Fritsch olyan titok birtokában volt, ami a náci rendszert nagyon kompromittálhatta volna. Fritsch aligha marad életben. A német sajtónak tilos írnia az esetről. A francia sajtó azonban annál többet ír Fritsch ezredes esetéről, amelyben színtomáját látja a rendszer bomlásának.

Temetés közben feltámadt a halott és három nap múlva újra meghalt

Comanesti, december 17.

Különös eset tartja izgalomban Comanesti környékét. Néhány nappal ezelőtt meghalt egy Cucinschi Anna nevű 29 éves asszony. Két napig volt kiterítve a halott. A temetést is kitűzték, a gyászmenet el is indult a temető felé. Utjuk a templom előtt vezetett el és régi szokás szerint bevitték a halottat a templomba, hogy fölötte ott imádkozzanak és kioldják a lábát, amelyet falusi szokás szerint a halál beállta után egy ideig össze kell kötni.

Az egyik asszony, aki a kötetést akarta venni a halottal, amikor hozzáhajolt, megdöbbenve vette észre, hogy a halott teste még meleg. Ugyanezt észlelte a pap is és mindenki, aki a temetésen volt. A „halottat“ hamar kivették a koporsóból és az egyik szomszédházba szállították, ahová or-

vost is hívtak. Az orvos megállapította, — hogy Bucinschi Anna testében kering a vér.

A lakosság körében leírhatatlan izgalom támadt. Óriási tömeg gyűlt össze a ház elé, ahol a „holttest“ fekiült és mindenki látni akarta a „halottat“. Két napig lélegzett Bucinschi Anna, a harmadik nap pedig valóban és végérvényesen meghalt.

A temetés előtt akkor már az a hír keringett, hogy a szerencsétlen asszony tiltott műtét áldozata lett és addig nem bír megpihenni, míg a bábaasszonyt le nem tartóztatják. Több feljelentés is érkezett a csendőrségre, amely kötelességszerűen megindította a nyomozást a kétségtelenül különös ügyben.

Az ügyészség elrendelte a holttest feboncolását. A falusiak izgalommal várják a vizsgálat eredményét.

Kegyetlen gyilkosság Ciuc-megyében

Öt ittas legény félholtra rugdalt egy gazdálkodót, majd kitépték a nyelvét és vérbefagyva, otthagyták

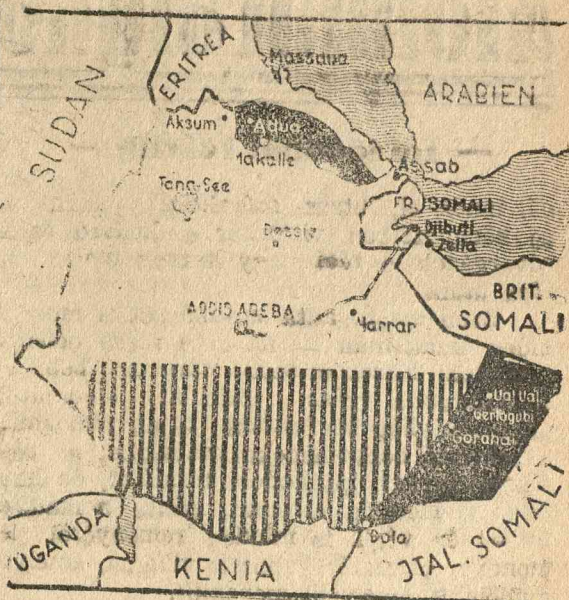
Ditrau Ciuc, december 17.

Borzalmas gyilkosságról érkezik jelentés a közeli Tulghes községből. Csibi Ferenc Csibi Imre, Csörgő József, Csibi István és Csörgő János éjjel utánig mulattak a kocsmában és meglehetősen ittas állapotban indulnak hazafelé. Utközben találkoztak Crusitu Emil gazdálkodóval, akit minden szó nélkül megtámadtak és több bottal és mérték a fejére, úgy, hogy a szerencsétlen ember eszméletlenül esett össze. Ekkor a csizmájuk sarkával kezdték rugdosni, amíg fel-eszmélt. Ezután az egyik részeg legény, a szerencsétlen ember torkának ugrott és kényszerítette Crusit, hogy nyújtsa ki a nyelvét. Az egész testében remegő és több

sebből vérző ember megtette amit parancsoltak neki, kinyújtotta a nyelvét, mire az egyik megragadta és tövestől kivágta Crusitu Emil nyelvét. Majd a fátalmaiban irratatosan ordító embert otthagyták az út közepén, hazafelé mentek.

A szerencsétlen kitépt nyelvű ember hosszú ideig vergődött az uton, míg végre egy arramenő ember felemelte és orvoshoz vitte.

Segíteni azonban már nem lehetett rajta és Crusitu borzalmas kínok között kiszívenedett. A csendőrség még azon éjszakan megindította a nyomozást, amelynek alapján valamennyi legényt letartóztatták.

A Laval-Hoare béketerv

a feketeível bevont területeket Olaszország kapná, ehelyett az Eritreában levő Assiö kikötője Abesszináé lenne. A délen függőleges fekete vonalokkal megrajzolt területre Olaszország gazdasági befolyást nyerne.

Turdán is dolgozott három cluji betörő

Cluj, december 17.

Pár nappal ezelőtt — mint arról beszámoltunk — a rendőrség letartóztatta Tarasoly Albert, Makkai Endre és Gábor Sándor rovottmúltú betörőket, akik nemrégiben 160.000 lej raboltak el Bosian cluji mérnök lakásáról. A betörők kihallgatásuk során beismerték a rendőrségen, hogy Turdán is „dolgoztak“ és Szentkirályi József kereskedőt, özv. Mátyás Albertné és Klanek Béla ács mestert rabolták ki.

RÁDIÓMŰSOR

SZERDA

Bucuresti: 13: Lemezek 13.45: Tőzsde Sport 13.35: Lemezek 18: Rádiózenekar 20: Hírek 20.15: Lemezek 20.55: Üzenetek 21.15: Carmen zenekar 22.30: Hírek 22.45: Kis rádiózenekar 3.45: Hírek külföldre 24: Kis rádiózenekar.

Budapest I.: 7.45: Torna Utána: Hang lemezek 11: Hírek 11.20: Felolvasás 12.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat 13: Déli harangszó az egyetemi templomból Időjárás-jelentés 13.05: Szalonzene 13.30: Hírek — 14.15: Pontos időjelzés 14.40: Zsögön Lenke énekel 15.40: Hírek 17.10: Diákléletről 17.45: Pontos időjelzés 18: Hogyan készül a habselyem Beszélő: Budinszky Sándor. 18.30: Cigányzene 19.30: Bory István dr. előadása 20: Hanglemez 20.45: Színmű-előadás a stúdióban: Bizánc 22.45: Hírek 23.10: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar 24.30: Cigányzene 1.05: Hírek

CSÜTÖRTÖK.

Bucuresti: 13: Lemezek. 13.45: Tőzsde. Sport. 13.55: Lemezek. 14.15: Hírek. 14.35: Lemezek. 18: Kis rádiózenekar. 19: Felolvasás. 20.15: Kamarazene. 20.40: Lemezek. 21.15: Filharmonikusok szimfonikus hangversenye. 23.15: Lemezek. 23.45: Hírek.

Budapest: 7.45: Torna, utána hanglemez. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 12.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó, időjárás-jelentés. 13.05: Lipóczy József énekel. 13.30: Hírek. 13.45: Kovács Antal heggedül. 14.20: Pontos időjelzés. 14.30: Hanglemez. 15.40: Hírek. 17.10: Hőjjas Pálné előadása. 17.45: Pontos időjelzés. 18: Gazdasági előadás. 18.35: Liszt emlékhangverseny közvetítése. 20.10: Farkas Zoltán előadása. 20.40: Gitár-est. 21.45: Hírek. 22.10: Huber Károly emlékest. 23: Időjárás-jelentés. 23.05: Cigányzene. 24: Szalon- és jazz zene. 1.05: Hírek.

3. oldal. „ERDELYI MAGYARSÁG“ 1935 december 19.

El, innen el, utazz, szórakozz s talán az új környezetben visszatér a kedved és a sóvárgások a régi nagy tervek megvalósítása után.

Sven megfogadta a tanácsot s most a hideg észak után — itt ül a forró délen a taorminai Excelsior-szálló tancstermében. — Bebarangolta egész Szicíliát, elvonultak előtte a világ legfestőibb tájai, mindenütt a művészi benyomásokat hajszoja, a régi alkotóvágyára iparkodott rátalálni, de hasztalan. Hetekig elvonult, szinte nomádéletet élt és végül is minden reményéről lemondva, visszatért abba a világba, amelyet gyűlölt s amelyből menekült.

Itt volt az előkelő nemzetközi szálló forgatagában, körülötte újra emberek, gondtalanság, és vig mulatság és mégis olyan egyedül érezte magát, mint még soha.

Már unta a táncot, unta a nők feléje verődő mosolyát, a hanje pergését és a saxofon sirását, a nemzetközi hotel érdekes világát, a föld minden tájáról összeverődött vendégsereget. Felkelt és kísértelt a nagy, nyitott terraszra, ahonnan pompás kilátás nyílt az arzó Taorminára.

A látvány valóban tündéri volt. A hold fehér fénye ezüstös világításba burkolta a tájat. A lágyan ringó tenger sötét víztükrére csillámló sugarakban verte vissza a hold fényét s jobbra, szinte beleveszve a fekete háttérbe, az Etna kupolája sötétlett. A tüzhányó egykedvűen pipált, mint az az amerikai vendég, aki az imént szemben ült Svennel.

A tengeren néhány csónak ringott s távoli ének foszlányait sodorta ide a szél, — hogy aztán összekeverje a tancstermből kihallatszó pattogó muzsikával.

És ekkor...

A fiatal festő úgy érezte hirtelen, — mintha elálit volna a szivverése. A terrasz egyik sarkában holdsugárból szőtt álmokképet pillantott meg. Gyönyörű, fiatal leány ült az alacsony koriáton, átkarolta a lámpát tartó oszlopot és tekintete a tengeren merengett.

Olyan volt, mint valami mesebeli tündérlányasszony...

Sven csak nézte, nézte és csodálta azaz a tisztá rajongással, ahogy csak egy művész szeme tud csodálni és rajongani.

Úgy érezte, mintha mindig ezután a tisztá szépség után vágyódott volna. O, ha ezt a holdsugárból szőtt, finom, babonázó szépséget le tudná rögzíteni a vászonra, akkor... akkor bizhatna abban, hogy visszatér a művészete s hogy újból fellebben benne az a tehetség, amelyet pályája elején annyian megcsodáltak!

Az álmokkép most megmozdult.

Mintha sóhajtot volna s azután lágy léptekkel megindult a terraszról levezető lépcső felé.

A festőn forró áramlat suhant keresztül. Érezte, hogy nem szabad eltűnnie ennek a látomásnak. Nem gondolkozott, nem vette fontolóra mi illik s mi nem, hanem gyors léptekkel megindult is, hogy elérje a leányt, mert az a gondolat rémítette meg, hogy ha most elereszti, akkor talán soha sem látja viszont!

Pillanatok alatt odaért melléje és amikor a közelébe lépett, a lány észrevehetően megremegett.

— Kérem, ne haragudjék, ha megjegyztettem — kezdte Sven — tudom, hogy nem illik, amit most teszek, de valami becsó parancs hajszott, hogy mégis meg kell tennem. Amikor ott ült a holdsugárban, olyan csodálatosan szép volt, hogy ilyen szépet én még sohasem láttam... És...

(Folyt. köv.)

Tilos a karácsonyiák vágása az állami erdőben

Oradea, december 17.

Az idei karácsony előtti hétnek feltűnő érdekessége, hogy a piacokon még nem jelent meg a karácsonyfa. És nagyon kétséges, hogy egyáltalán lesz-e karácsonyfa. Az oradeai piacokon a karácsonyfaárusok már a helyeket is lefoglalták, de a fa nem

jön. Az erdőfelügyelőségen azt a felvilágosítást adták, hogy a minisztériumban megtiltották, hogy állami erdőből karácsonyfa vágjanak. Csak a magánosok erdejéből szabad fiatal karácsonyfának alkalmas fenyőt irtani, de ezek sem tehetik korlátlan mennyiségben.

Elfogták a madridi városháza kirablóit

Egymillió pezetát azonban már elköltötték a rabolt pénzből

Madrid, december 17.

November 30-án — mint megírtuk — a város központjában, a polgármesteri hivatal előtt rablók támadtak meg a város több szolgáját, akik a Nemzeti Bankból nagyszösszegű pénzt szállítottak a városháza-

ra. A szolgák közül kettőt megöltek és azután a pénzzsállító autóból másfél millió pezetát elraboltak. A rendőrség éreyes nyomozása következtében a 6 rabló közül négyet tegnap elfogtak és az elrabolt pénzből félmillió pezetát náluk meg is találtak.

Pokolgépeket küldözget egy titokzatos párisi társaság

A postahivatalokban robbannak fel a „pokol ítélőbíráinak” veszedelmes küldeményei

Páris december 17.

Egy évvel ezelőt történt, hogy Páris több postahivatalában robbanás történt. — Apró csomagok robbantak fel amelyekben, mint később kiderült, pokolgépek voltak és egy-egy irás, amely három nevet Minos, Eaque és Rhadamente ó-görög neveket foglalt magában, továbbá egy felirást, hogy akik küldik, azok a pokol ítélőbírái.

Először azt gondolták, hogy egy elmebeteg merényletről van szó, de ennek ellenére a rendőrségnek a legnagyobb erőfeszítés árán sem sikerült megállapítani, hogy ki a tettes. Több mint egy hónapig tartott ez az állapot, azután úgy, ahogy keletkezett, nyomtalanul el is tűnt és azóta nem jelentkezett.

Szombat délután azonban ismét olyan dolog történt három párisi postahivatalban, amely óriási aggodalmat és izgatottságot

keltett a posta tisztviselői körében. Ugyanis a három postahivatalban szinte egyszerre robbant fel egy-egy miniatűr csomag, amely „minta érték nélkül” felirást viselt.

Szerencsére a pokolgépek, amelyek felrobbantak, olyan kicsinyek voltak, hogy nem okoztak emberéletben kárt, azonban a tisztviselők között valóságos pánik támadt, amely még nagyobb lett, amikor kiderült, hogy a tavalyi titokzatos három ember jelentkezett ilyen módon. Ugyanis a felrobbant csomagokban felirást találtak, hogy a csomagot a pokol ítélőbírái küldik és alatta szerepelt a három ó-görög név, mint aláírás.

A rendőrség most is, mint az elmúlt évben megindította a legerélyesebb nyomozást, azonban kevés a remény, hogy valaha is megtalálják a titokzatos csomagok küldőjét, vagy küldőit.

Petroleumvonatok karambolja

Az ókirályságbeli Fundulea állomáson két petroleumvonat összeütközött. A forgalmat — mint képünkön látható — átszállással bonyolítják le.

A süketség nem bűn

Cluj, december 17.

A múlt év őszén történt, hogy Német Mór oradeai nyugdíjas a pénzügyigazgatóságon járva nyugdíjáért, a tisztviselőkkel igen hangosan beszélt, sőt az egyik tisztviselőre rá is kiáltott.

Az esetről erre jegyzőkönyvet vettek fel és hatósági közeg megsértése címén a nyugdíjast tegnap vonták felelősségre a cluji hadbírósa. Itt azonban az ügy igen érdekes fordulatot vett, mert kiderült, hogy Német nagyot hall és a süketek szokása szerint állandóan hangosabban beszél, mint embertársai.

Miután ez a hadbírósa előtt is nyilvánvalóvá vált — Nemes ott is „kiabált” — büncselekmény hiányában felmentették.

Pénzbüntetésre ítélték a véletlenül gyikossá lett vadászt

Zalau december 17.

Pár hónappal ezelőtt történt, hogy Rognean Joan, a Satu Mare in Salaj községi elemi iskola igazgatója a falu határában vadászott és sajnálatos véletlen folytán őzbak helyett ifj. Diószegei Andrást lőtte le, aki kapott sebeibe pár nap múlva belehalt.

Rognean ügyét tegnap tárgyalta a zalauai törvényszék és az enyhítő körülmények figyelembevételével 1000 lej pénzbüntetésre ítélték.

Az ítélet jogerős.

Hamiskártyásokat tartóztattak le Lugojon

Lugo, december 17.

Tegnap éjjel a város periferiáin razziát tartottak a detektívek. Több helyen gyanús kinézésű embereket találtak, akik a törvény által tiltott szerencsejátékokat játszottak s ilyen módon fosztották ki a vendéglőkben tartózkodó embereket. Vasile Tarziu kocsmájában a rendőrségnek sikerül két gyanús embert letartóztatni, akik amikor megkötözték őket, hevesen tiltakoztak az ellen. Kiderült, hogy a két szélhámos nem kevesebb mint 20.000 lej harácsolts össze a vendégektől és épen meg akartak szökni, amikor a rendőrség nyakon csípte őket. Beszállították őket a központi rendőrségre, ahol bevallották azt is, hogy már többször megszöktek az ország különböző börtöneiből.

Akit nem lehet amnesztiába részesíteni -- az ügyvédje távolléte miatt

Oradea, december 17.

Még a múlt évben történt, hogy Milocescu Ciocaila községbeli vámtisztviselő elbocsátotta szolgáját Juhász Pétert. Az elbocsátáskor a következő szavakat írta Juhász Péter cselédkönyvébe: „Veszedelemes, és a társadalomra káros egyén.”

Juhász Pétert ezért becsületsértés és rágalmazás címén feljelentette Milocescut, akit a járásbírósa el is ítélt 500 lej pénzbüntetésre. A törvényszék az ítéletet helybenhagyta. Milocescu és védője felfolyamodással élt a táblához. Közbejött azonban az amnesztia-törvény, amelynek alapján Milocescu visszavonta felfolyamodását, hogy ő is amnesztiában részesüljön. Eddig a dolog rendben is lett volna, azonban az ügyvéd is felfolyamodással élt és így neki is vissza kell vonnia a felfolyamodást, hogy Milocescu kegyelemben részesüljön. Az ügyvéd azonban már kétszer nem jelent meg a kitűzött terminusra, úgy, hogy a tábla nem tudta alkalmazni a kegyelmi törvényt. Most került harmadszor a tábla elé, azonban az ügyvéd ezúttal sem jelent meg. A tábla most azt a döntést hozta, hogy amennyiben a jövő alkalommal sem jelenik meg az ügyvéd, az ügyet le fogják tárgyalni és a végleges döntést meg fogják hozni.

Unneci ajándékának

NIVEA

Mert a Niveával örömet szerez. Akár Nivea Crème, -fogpaszta, Nivea-szappan-gyermekszappan vagy más Nivea készítmény legyen az, mindig nagy öröme szolgál annak, aki kapja, mert az ajándék hasznos is. A Nivea készítmények tényleg jók és olcsók!

Nivea-Crème: Lej 16.— — 72.—, Fogpaszta négy tubus Lej 22.—, Szappan és gyermekszappan: Lej 24.—, Fürdőszappan: Lej 42.— darabonként.

Pár nap múlva eldől a karácsonyi tombola

Holnaptól fogva gyűjtendők az ujévi tombola szelvényei

Ma már mindenhol megérkeztek és kaphatók karácsonyi tombolánk igazoló jegyei. Ismételten hangoztatjuk, hogy karácsonyra el akarjuk dönteni az eredményt. Ezért is olvasóinkat kérjük, ne késlelkedjenek, hanem sürgősen szerezzék meg a jegyet, ha igényt tartanak karácsonyi meglepetésre.

Figyelmeztetjük azokat az olvasókat, akik bizományosainknál illetve lapárusainknál hátralékban vannak, hogy tartozásaikat sürgősen fizessék ki, mert különben elesnek a tombolától és a naptár-kedvezménytől.

Az ujévi nagy tombola holnap indul meg újabb 600 ajándéknyereménnyel. Mindenki figyelje és gyűjtse a napi szelvényeket.

Kigyulladt az oradeai Regner és Weisz textilgyár raktára

Oradea, december 17.

Kedden hajnalban fél 4 órakor könnyen végzetessé válható tűz pusztított az oradeai Regner -s Weisz textilgyár Juli Maniu uti telepén. A gyár éjjeli őre fedezte fel a tüzet, amely a raktárhelyiségek mellett levő gépteremben keletkezett és azonnal telefonált a tűzoltóknak, akik pár perccel belül hatalmas készültséggel jelentek meg a helyszínen. Ekkorára már a lángok

a raktárra is átsaptak és az ott felhalmozott vattát textilanyagot is lángborították.

A tűzoltók egy órai derekas, megfeszített munka árán véget vetettek a tűz pusztításainak, még mielőtt az nagyobb arányokat ölthetett volna. A kár így is 50-60.000 lejre tehető. Ma délelőtt rendőri bizottság szállt ki a helyszínre annak megállapítására, hogy a tüzet mi okozta.

Letartóztattak egy bihormegyei katolikus plébánost

Oradea, december 17.

A bihormegyei Sintau község katolikus sága már régebbi idő óta két pártba szakadt és az egyik csoport a község római katolikus plébánosa, Hribik Vladimir ellen foglalt állást. Ez év októberében az egymással szembenálló két csoport között tetteles incidens tört ki, amelynek következtében Hribik ellenfelei a csendőrségen tettek jelen-

tést a pap ellen.

A csendőrmester feljelentette a papot az ügyességen azzal, hogy ő bujtogatta egymás ellen a híveket, valamint államellenes izgatás címén. Az ügyesség bevezette a vizsgálatot és több tanút hallgatott ki, míg ma délelőtt Hribik kihallgatására kerül sor. A kihallgatás után a vizsgálóbíró elrendelte Hribik Vladimir letartóztatását.

Oradeára vezetnek a cluji Discom-rabló-gyilkosság számai?

Letartóztattak egy cigányt, aki a nála levő nagyösszegű pénzről nem tud számot adni

Oradea, december 17.

Részletesen beszámoltunk arról a megdöbbentő kettős rablógyilkosságról, amely a Cluj melletti Vultureni község határában játszódott le és amelynek áldozata Lázár V. és Lázár Miksa, a Discom fuvarosai voltak. Amint tegnap megírtuk, letartóztatták Rusu Mihai giulai gazdálkodót, aki ellen erős gyanúk merültek fel. Rusu vallomása igen zavaros és csaknem bizonyosra vehető hogy része van a rablógyilkosságban.

Tegnap egyébként ismét letartóztattak egy falusi embert, akinek nevét egyelőre nem hozták nyilvánosságra.

Ugy látszik azonban, hogy a szörnyű rablógyilkosság számai részben Oradeára vezetnek. Röviddel ezelőtt letartóztattak egy

Victoriei uti kocsmában egy cigányt, névszerint Varga Sándort, aki mulatság közben valóságos dobálta a pénzt.

Amikor kérdést intéztek hozzá a pénz eredetéről, nem tudott felvilágosítást adni. A rendőrtisztek előtt gyanús volt az ügy és a vultureni gyilkosságra vonatkozó kérdéseket tettek fel a cigánynak, aki igen zavarosan viselkedett. Minthogy nincs kizárva, hogy a cigány is részes a rablógyilkosságban, Vargát a cluji ügyesség utasítására odaszállították, hogy megkezdjék kihallgatását.

5 oldal. "ERDELYI MAGYARSÁG" 1935 december 19.

Péntekre halasztották a kenyérárak maximálását

Milyen árakat javasol a bizottság?

A városi ármaximáló bizottságot az intérimár-bizottság határozatához képes: tegnap délelőttre ülésre hívták össze. Az ülésen dr. Sangeorgeanu Sofronie tanácsos elnököl, a fogyasztók képviselőjében Tarnoveanu Leonida megyei főtisztviselő jelent meg, a pékiparosokat pedig Steiner László képviselte. Résztvett az ülésen Seidenfrau malomigazgató is, aki kijelentette, hogy a lisztárak december hónapban hullámanak és véleménye szerint nincs szükség a maximálásra.

Sangeorgeanu dr. elnök erre azt válaszolta, hogy ha szüksége mutatkozik, az ármaximáló bizottság ülését újra össze lehet hívni.

Fildan József ismertette a cluj, aradi és timisoarai maximális árakat. Ezután abban a kérdésben keletkezett vita, hogy egy mázsa buza mennyi kenyeret ad. Steiner azt állította, hogy 125 kilót, Sangeorgeanu és Tarnoveanu szerint 140 kilót.

Steiner László ezután megkérdezte a vásárbiztos, igaz-e, hogy a buza péntek óta 30 lejjel drágult.

— Nem igaz — mondotta a vásárbiztos.
— A pékek soha sincsenek megeléged-

ve a maximálással — mondotta Tarnoveanu. 1931-ben mikor ezer lei volt a buza mászája, nem volt drágább a kenyér, mint ma amikor 440 le.

— Nincs 440 lejes buza — válaszolta erre Steiner.

A bizottság azonban, hogy meggyőződést szerezzen a buza árának alakulásáról, telefonon felhívatta az árutőzsdét. Kiderült, hogy a 75 kilós buza ára 440 lei.

Ezután a fogyasztók képviselője azt javasolta, hogy

a fehér kenyér árát 8, a félbarna kenyér árát 7.50, a barna kenyérét 6.50, leiben, a 0-ás liszt árát 8 lei 40 bani, a 4-es liszt árát 7 lei 80 baniban maximalják.

Ezzel szemben Steiner László a kenyérárak újabb emelését proponálta: a fehér kenyeret 10 leire, a félbarna kenyeret 9 leire kérte emelni.

Az ármaximálás felett végső fokon a keddi tanácsülés döntött.

A keddi tanácsülésről Bledea László plgármester javaslatára a kérdés alaposabb tanulmányozása végett péntekre halasztották a döntést.

Vasárnap nyitva tarthatnak az üzletek

Bucurestiből jelentik: A munkaügyi miniszter ma adta ki rendelkezését az ünnepek előtti zárórákra vonatkozólag. Eszerint december 22-én vasárnap az egész országban az üzletek egész nap nyitva tarthatók, vagyis az úgynevezett aranyvasárnap újból életbelépett az egész országban. Ezzel szemben viszont december 27-én, ka-

rácseny harmadnapján az üzletek egész nap zárva tartandók. A kereskedelmi üzletek december 22-én hétfőn, 23-án kedden és 24-én a déli órákban is nyitva tarthatók, de ebben az esetben az alkalmazottakat rotative kell hogy megkapják a szünidejüket. Fenti napokon az üzletek este 9 óráig tarthatnak nyitva.

Főbelőtte magát egy szerelmes oradcai ifju

A kórházban tegnap jelentette az ügyésznek, hogy még december 12-én be szállították a kórházba Totka László Conta Vasile ucca 27. sz. alatt lakó 20 éves fiatalembert, aki revolverrel főbelőtte magát. A golyó behatolt az ifju koponyájába,

de Totka László nem halt meg, hanem súlyos sebével be szállították a kórházba, ahol megoperálták. Totka állapota súlyos.

A rendőrség kihallgatta az öngyilkos fiatalembert, aki elmondotta, hogy szerelmi bánatában követte el tettét.

Ha az asszony meg akar szabadulni szeretőjétől

Mi volt a geneatai marószódás merénylet oka?

Néhány nappal ezelőtt megírtuk, hogy Geneata Marghita melletti községben Doma Mihályné marószódával leöntötte Tuszkai Károly cigányzenészt, akit súlyos állapotban szállítottak kórházba. Az első csendőrségi jelentés arról számolt be, hogy mulatozás közben történt a tragédia, azonban a további nyomozás megállapította, hogy Doma Mihályné és Tuszkai között szerelmi viszony volt, amelynek eredménye is mutatkozott. Az asszony másállapotba került, a

melynek következtében az asszony szabadulni akart a férfitől, aki ennek ellenére csak tovább járt hozzá. Emiatt öntötte szembe marószódával, hogy megszabaduljon tőle és a faluban ne beszéljenek róbb.

A csendőrség lefartóztatta a merénylő asszonyt, akit be szállítottak az ügyészségre. Ugy az ügyészség, mint a vizsgálóbíró elrendelte az asszony ellen a vizsgálati fogáságot.

Tizmillió lej a kár a braşovi tűzvésznel

Brasovból jelentik: Lapunk más helyen beszámoltunk arról a borzalmas tűzvészről, amely az ország egyik legnagyobb fémipari gyárában pusztított. Legújában érkezett jelentés szerint a tűz a braşovi Schill vas és fémipari gyárban keletkezett, elpusz-

totta a villanyelosztót, és a munkások fűdő és étkező helyiségeit. Több órai megfeszített munka után a tüzet az összes gyárak tűzoltóságainak bevonásával sikerült eloltani. A kár meghaladja a 10 millió leit.

— Tettenértek egy zsebtolvajt. A rendőrség bünygyi osztályának detektivjei letartóztatták Lakatos Lajos zsebtolvajt, akit a piacon tettenértek, amikor lopni akart. Lakatos Lajost ma adják át az ügyészségnek.

Mozgósínházak műsora

Heyman Szinkör: Levegő csavargói.
Fórum: VARIETTE.
Apoló: Szudáni örjárat.
Omnia: PETER.

APRÓHIRDETÉSEK

Karácsonyi és ujévi ajándéknak
legolcsóbbak és legszebbek
Róna fényképezésnél
készült fényképek, amelyek élnek
és beszélnek. Str. Alexandri 4.

Megbízható bejárónót keresek azonnalra. Str. Matei Basarab 2. Boross. 3961

Magán új ház adómentes, Str. Costa Foru 31. eladó. 3965

Eladó házhely. Értekezni Str. Bratiana 2. szám. 3964

Elvált asszony uriember ismeretségét keresi, ki anyagilag szerényen támogatná. Levelet „Tél” jellegre a kiadóba. 3956

Ügyes, manikűrözni tudó onkoláló felvétetik. Nagy, Tache Jonescu 23. 3953

Zenészek páljára, dec. 25-én a Kath. Kör éttermében tisztelettel meghívjuk a nagyérdemű közönséget. 3957

Fiatal házaspár keres Oradea mellett, a szőlőhegyen burorozott lakást teljes ellátással karácsonyra. Címeket „Jól fizető” jellegre kér leadni a kiadóhivatalba. 3959

Melyik idősebb uriember szórakoztatná középkori szalmaözvegy urinőt, írjon Elhagyatva jellegre a kiadóba. 3955

Józan életű jellegre levél van a kiadóhivatalban.

Lakbárszerződés
nyomtatvány kapható Pásztor Ede papíráruházában.

Maradék raktáramat nagy tétel öszi szövet, téli áru és öltöny hozzávalókkal bővítettem ki, hihetetlen olcsó árakkal. Pavel-u. 27. 3962

Papír és írószer üzletben szakképzett kiszolgáló leányt felvesz Pásztor Ede cég, Oradea.

Karácsonyra fényes színes, selyempapírok, staniolok, kreppapírok, karácsonyi és ujévi képes lapok nagy választékban kaphatók Pásztor Ede cégnél.

Nyomdai berakó-leány azonnal felvétetik. Cim a kiadóban. 3960

Hamis kulját keresek megvételre. Teodor Speranta no. 5. 3952

14-15 éves árukihordó felvétetik. Str. Nicolae Jiga 2-a. 3949

Nagyobb kifutófu és üvegmosóleány felvétetik. Roxin vendéglő, Bucuresti, Regele Ferdinand. 3950

Intelligens, lehetőleg papírszakmában jártas munkást keresünk. Kartongyár, str. Ciordas 38. 3951

Kisebb olcsóbb üres szobát keresek a Piata Mihai Viteazul közében. Címeket a kiadóba kérek. 3621

Aki tudni akarja mit hoz az ujév, keresse fel a világhírű jósnőt, Str. Bratianu 55. Oradea. 3633

Eladó telek Iosian, 1000 négyszömetér, három uccára. Érdeklődni a Royal melletti levő újságbódében, Laczonál. 3943

Allandó munkára perfekt onkoláló és manikűröző leány azonnal állást nyerhet. Maurer fodrász Tasnad. 3634

Makulatura újságpapír kapható nagyban és kicsinyben Pásztor Ede papíráruházában, Oradea, Piata Mihai Viteazul 4.

PÁSZTOR-NYOMDA ORADEA
Telefon: 380.

6 oldal
"ERDELYI MAGYARSÁG"
1935 december 19.

